

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MHI-P1A7P-062

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII

Arkusz I
dla niesłyszących

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

ARKUSZ I

**MAJ
ROK 2006**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 20 stron (zadania 1 – 40). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Do arkusza dołączona jest karta odpowiedzi, którą wypełnia egzaminator.
7. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

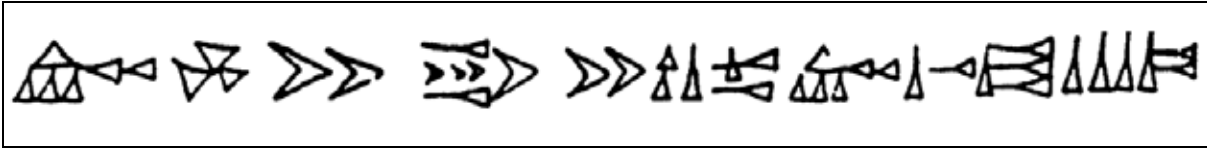
Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (2 pkt)**A. Nazwij rodzaj pisma przedstawiony na ilustracji.**Źródło: Dowiat J., *Historia dla klasy I liceum ogólnokształcącego*, Warszawa 1970, s. 23.**B. Napisz, jaka cywilizacja stworzyła ten rodzaj pisma.****Zadanie 2. (4 pkt)****Wpisz nazwę jednego z państw Starożytnego Wschodu obok jego krótkiej charakterystyki.**

A.	Państwo to stworzyło, drogą podbojów w VI wieku p.n.e., monarchię obejmującą prawie cały Starożytny Wschód.	
B.	Mieszkańcy tego starożytnego państwa byli wyznawcami religii monoteistycznej.	
C.	W kodeksie prawa tego państwa obowiązywała zasada: „oko za oko, ząb za ząb”.	
D.	Państwo to słynęło z wyrobu jedwabiu i handlu tym towarem.	

Zadanie 3. (3 pkt)**Do każdego starożytnego państwa dopasuj jedno pojęcie i jedną charakterystyczną budowlę. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.**

1. demokracja
2. faraon
3. konsul

4. Koloseum
5. Partenon
6. piramidy

A.	Ateny	
B.	Egipt	
C.	Rzym	

Zadanie 4. (3 pkt)

Połącz postaci rzeźbiarzy z informacjami o nich. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.

1. Fidiasz
2. Myron
3. Poliklet
4. Skopas

A.	Jeden z najslawniejszych rzeźbiarzy greckich, przyjaciel Peryklesa, twórca wspaniałych posągów „Ateny Partenos” i” „Zeusa Olimpijskiego”.	
B.	Jeden z największych rzeźbiarzy greckich, twórca posągów przedstawiających zapaśników, sławę przyniósł mu posąg „Dyskobola”.	
C.	Słynny rzeźbiarz grecki, ustalił idealne proporcje ciała ludzkiego, najbardziej znanym jego dziełem jest „Doryforos”.	

Zadanie 5. (2 pkt)

Cesarz Konstantyn Wielki wydał edykt mediolański.

A. Podaj rok, w którym cesarz wydał ten edykt.

.....

B. Uzasadnij, dlaczego było to ważne wydarzenie.

.....
.....
.....
.....

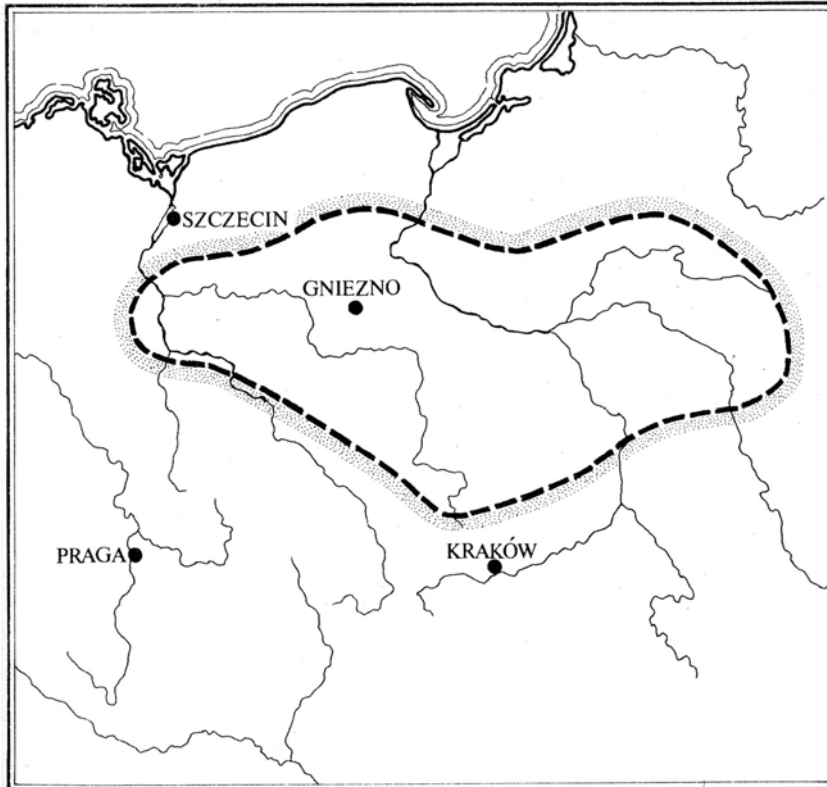
Zadanie 6. (2 pkt)

Wymień dwie wielkie religie monoteistyczne, które miały swoich wyznawców w średniowiecznej Europie.

- .....
- .....

Zadanie 7. (1 pkt)**Podkreśl poprawną odpowiedź.****Mapa ta przedstawia**

- A. państwo Polan ok. 900 roku.
- B. państwo Polan w 966 roku.
- C. Polskę ok. 1000 roku.
- D. Polskę ok. 1138 roku.

Źródło: *Kultura Polski średniowiecznej (...)*, red. Dowiat J., Warszawa 1985, s. 481.

Zadanie 8. (2 pkt)

Napisz, czym były wydarzenia zwane w dziejach średniowiecznych Kościoła schizmą wschodnią i schizmą zachodnią.

schizma – rozłam, rozszczępienie

A. Schizma wschodnia:

.....

.....

B. Schizma zachodnia:

.....

.....

Zadanie 9. (4 pkt)

Pomyśl, czy podane w tabeli fakty były:

- przed rozpoczęciem rządów Kazimierza Wielkiego
- w czasie rządów Kazimierza Wielkiego
- po zakończeniu rządów Kazimierza Wielkiego w Polsce.

W tabeli wpisz jedno z określeń: przed, w trakcie, po.

A.	Unia personalna z Węgrami	
B.	Panowanie Władysława Łokietka	
C.	„Pokój wieczysty” z Zakonem Krzyżackim	
D.	Powstanie Akademii Krakowskiej	

Zadanie 10. (2 pkt)

Nazwy połącz z właściwą formą ustroju państwa polskiego. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.

1. wiec
2. sejm
3. drużyna książęca
4. urzędy ziemskie

A.	Monarchia patrymonialna	
B.	Monarchia stanowa	

Zadanie 11. (2 pkt)

Wpisz nazwę unii łączącej Polskę z Litwą. Odpowiedzi wybierz spośród podanych.

- unia dynastyczna
- unia realna
- unia personalna

A. W roku 1385 .....

B. Po roku 1569 .....

Zadanie 12. (3 pkt)

Wymień trzy elementy budowli, widoczne na ilustracji, które świadczą o jej obronnym charakterze.

- .....
- .....
- .....

Źródło: Hardin T, *Forty i zamki. Arcydzieła architektury*, Warszawa 2000, s. 36.

Zadanie 13. (3 pkt)

Pomyśl, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli obok zdania dopisz: prawda lub fałsz.

A.	W średniowieczu ukształtowały się społeczeństwa i monarchie stanowe.	
B.	Kryzys Kościoła doprowadził w średniowieczu do upadku znaczenia chrześcijaństwa.	
C.	W średniowieczu powstały cechy, czyli zrzeszenia rzemieślników oraz gildie – zrzeszenia kupców.	

Zadanie 14. (1 pkt)

Na podstawie tekstu oraz swojej wiedzy uzasadnij zdanie „Polska przegrała pokój”.

Z obu stron [Polski i Zakonu] dawało się odczuć znużenie(1). [Wielki mistrz] zawarł [...] pokój pod Toruniem. Jagiełło i Witold otrzymali Żmudź, ale tylko dożywotnio(2). [...]. Ogłoszono z obu stron amnestię(3), a Zakon zobowiązał się zapłacić 6 milionów groszy praskich wykupu za jeńców. Polska przegrała pokój(4).

Źródło: Górski K., *Zakon Krzyżacki a powstanie państwa pruskiego*, Wrocław, 1977, s. 127.

Słowniczek:

- 1) znużenie – zmęczenie, wyczerpanie
- 2) dożywotnio – do końca życia, do śmierci
- 3) amnestia – akt łaski, darowanie kary
- 4) przegrać pokój – nie wykorzystać zwycięstwa

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (1 pkt)

W powstaniu ustroju demokracji szlacheckiej w Polsce XVI wieku ważną rolę odegrała konstytucja *Nihil novi*. Podaj jeden argument, który to potwierdza.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (4 pkt)

Przeczytaj tekst i wykonaj trzy polecenia.

Ja, Albrecht, margrabia brandenburski, [...] ślubuję [...], że od tej chwili [...] będę wiernym [...] Zygmunтови, królowi polskiemu i jego potomkom, [...].

A. Podaj nazwę wydarzenia, którego dotyczy ten tekst: .....

B. Podaj miejsce i rok tego wydarzenia: .....

C. Uzupełnij zdanie:

W wyniku tego wydarzenia Albrecht stał się ..... króla polskiego Zygmunta.

Zadanie 17. (4 pkt)

Pomyśl, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli obok zdania dopisz: prawda lub fałsz.

A.	Arianie (w Polsce byli nazywani braćmi polskim) odrzucili dogmat o Trójcy Świętej.	
B.	Król Zygmunt August nie zgodził się na wprowadzenie w Polsce uchwał soboru trydenckiego.	
C.	Król Jan Kazimierz w czasie najazdu szwedzkiego w 1655 roku wyjechał z Polski i nie powrócił już do kraju.	
D.	Zwycięstwo Jana III Sobieskiego pod Wiedniem poprawiło międzynarodowe położenie Rzeczypospolitej.	

Zadanie 18. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę dotyczącą układów Polski z jej sąsiadami w XVII wieku. Napisz, z jakim państwem Polska podpisała każdy podany układ.

	Miejsce podpisania układu:	Data:	Z jakim państwem:
A.	Welawa, Bydgoszcz	1657	
B.	Oliwa	1660	
C.	Andruszów	1667	
D.	Karłowice	1699	

Zadanie 19. (2 pkt)

Mapa przedstawia część Ameryki Północnej w II połowie XVIII wieku. Odpowiedz, do jakiego państwa należały ziemie oznaczone liczbą 1, a do jakiego państwa oznaczone liczbą 2.

A. Tereny oznaczone liczbą 1 w 1760 r. należały do: .....

B. Tereny oznaczone liczbą 2 od 1783 r. należały do: .....

Zadanie 20. (1 pkt)

Przeczytaj tekst dotyczący kultury sarmackiej i odpowiedz na pytanie.

Na co dzień jednak życie (szlachty polskiej) toczyło się w [...] gronie rodzinnym. Najważniejszą w nim osobą był Pan Ojciec – w ten właśnie sposób zwracały się doń(1) dzieci. [...] Szacunek dla ojca przejawiał się w szczególnych formach: całowało się ojcowską dłoń, obejmowało za kolana w kornym(2) pochyleniu, a w uroczystych chwilach – padało do nóg.
Źródło: Ilnatowicz I., Mączak A., *Spółeczeństwo polskie od X do XX wieku*, Warszawa 1979, s. 357 - 358.

Słowniczek:

- 1) doń – do niego
- 2) kornym – pokornym, uniżonym

W jaki sposób dzieci szlacheckie okazywały szacunek ojcu?

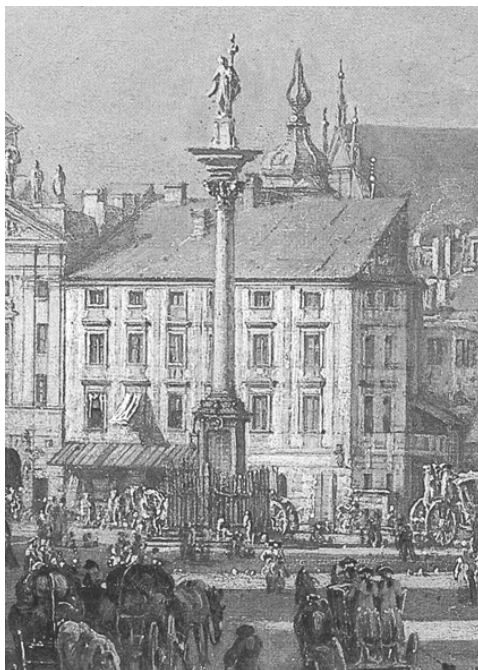
.....

.....

.....

Zadanie 21. (2 pkt)

Obejrzyj obraz malarza, który stworzył serię obrazów Warszawy z II połowy XVIII wieku i odpowiedz na dwa pytania.

Źródło: Wallis M., *Malarz Warszawy*, Warszawa 1983, ilustracja 36.

A. Jaki znany obiekt Warszawy przedstawia obraz?

.....

B. Który z wymienionych malarzy jest twórcą obrazu? Podkreśl właściwą odpowiedź.

1. Marcello Bacciarelli
2. Bernardo Bellotto (Canaletto)
3. Wojciech Kossak
4. Jan Matejko

Zadanie 22. (2 pkt)

Przeczytaj fragment Konstytucji 3 maja 1791 roku i wykonaj dwa polecenia.

VI. Sejm, czyli władza prawodawcza

[...] Sejm zawsze gotowym będzie: prawodawczy i ordynaryjny(1). Rozpocząć się ma, co dwa lata, trwać zaś będzie podług opisu prawa o sejmach.

[...] Wszystko i wszędzie większością głosów udecydowane(2) być powinno; [...]

Źródło: *Konstytucja 3 Maja 1791*, opr. Kowecki J., Warszawa 1991, s. 98-101.

Słowniczek:

- 1) ordynaryjny – zwyczajny
- 2) udecydowane – przegłosowane, ustanowione

A. Wyjaśnij, co oznaczała wprowadzona zasada określona słowami: „Sejm zawsze gotowym będzie.”

.....
.....
.....

B. Jakie zmiany wprowadziła konstytucja w sposobie uchwalania ustaw?

.....
.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Wykonaj dwa polecenia dotyczące okresu napoleońskiego.

A. Podkreśl właściwy przedział czasu.

Okres napoleoński przypada na lata

1. 1789 – 1804.
2. 1789 – 1815.
3. 1799 – 1815.

B. Przedstaw jeden argument, który potwierdza pozytywne znaczenie Kodeksu Napoleona.

.....
.....

Zadanie 24. (3 pkt)

Do jakiego państwa należały w 1795 r. polskie miasta? Wpisz do tabeli odpowiednie liczby. Trzeba wpisać wszystkie cztery miasta.

1. Kraków
2. Lwów
3. Poznań
4. Wilno

Państwo	Miasto
Austria	
Prusy	
Rosja	

Zadanie 25. (4 pkt)

Do fragmentu dokumentu dopasuj jego nazwę. Odpowiedzi wybierz spośród podanych pod tabelą. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.

A.	<i>[...] Zgodnie ze słowami Pisma Świętego, nakazującymi wszystkim ludziom, by byli sobie wzajemnie braćmi, trzej monarchowie wiążą się węzłami prawdziwego, nierozzerwalnego braterstwa [...]</i>	
B.	<i>Uważamy za niezbite i oczywiste prawdy: [...]; że Stwórca udzielił [ludziom] pewnych praw niezbywalnych, [...] prawo do życia, do wolności i do poszukiwania szczęścia [...]. Dzieje teraźniejszego panowania króla W. Brytanii są jednym ciągiem niesprawiedliwości [...], dążących do rozciągnięcia nad tymi osadami nieograniczonej tyranii.</i>	
C.	<i>Zgromadzenie Narodowe uznaje i ogłasza następujące prawa człowieka i obywatela: Art.1. Ludzie rodzą się i żyją wolnymi i równymi wobec prawa. Różnice społeczne mogą być jedynie potrzebą publiczną uzasadnione.</i>	
D.	<i>Naszym programem jest program pokoju światowego. Program ten - naszym zdaniem jedynie możliwy - jest następujący: 14. [...] musi zostać utworzona powszechna Liga Narodów [...].</i>	

Źródło: Radziwiłł A., Roszkowski W., *Historia 1789-1871*, Warszawa 1997, s. 80, 83, 212; Radziwiłł A., Roszkowski W., *Historia 1871-1939*, Warszawa 1998, s. 160-161.

1. Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela – 1789 r.
2. Deklaracja Niepodległości – 1776 r.
3. Akt końcowy Kongresu Wiedeńskiego – 1815 r.
4. Traktat Świętego Przymierza – 1815 r.
5. Orędzie T.W. Wilsona do Kongresu USA – 1918 r.

Zadanie 26. (2 pkt)

A. Napisz, kto jest autorem *Pieśni Legionów Polskich we Włoszech* (podaj imię i nazwisko).

.....

B. Na podstawie swojej wiedzy i fragmentu ostatniej zwrotki napisz, do jakiego ważnego wydarzenia historycznego nawiązuje autor w tej zwrotce.

*Na to wszystkich jedne głosy:
Dosyć tej niewoli,
Mamy raclawickie kosy,
Kościuszkę Bóg pozwoli.*

.....

Zadanie 27. (2 pkt)

Spośród wymienionych władców wybierz i podkreśl tych, których państwa obejmowały ziemie polskie w czasie rozbiorów.

- A. Królowa Wiktorja
- B. Cesarz Franciszek Józef I
- C. Król Wiktor Emanuel II
- D. Car Aleksander II

Zadanie 28. (1 pkt)

Pomyśl, czy podane zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli obok zdania napisz: prawda lub fałsz.

Uwłaszczenie chłopów na ziemiach polskich w XIX wieku miało wpływ na funkcjonowanie folwarków ziemiańskich.	
---	--

Zadanie 29. (4 pkt)

Podane postacie połącz z wydarzeniami z historii Polski w XIX wieku. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.

1. Stefan Bobrowski
2. Józef Chłopicki
3. Romuald Traugutt
4. Jan Skrzynecki

Powstanie listopadowe	
Powstanie styczniowe	

Zadanie 30. (3 pkt)

Na podstawie tabeli i swojej wiedzy wykonaj polecenia.

Eksport z Królestwa Polskiego do Rosji w milionach rubli

Rok	Tkaniny	Wyroby żelazne
1885	56,8	14,1
1890	103,9	17,1
1895	132,8	46,0
1900	226,3	27,0
1905	196,6	51,6
1911	299,6	51,1

Źródło: *Polska XIX wieku*, red. Kieniewicz S., Warszawa 1982, ss. 113, 116.**A. Jaki rodzaj towaru dominował w eksporcie Królestwa Polskiego do Rosji w latach 1885-1911?**

.....

B. Podaj rok, w którym wartość polskiego eksportu do Rosji była najwyższa.

.....

C. Jakie znaczenie miał handel z Rosją dla gospodarki Królestwa Polskiego?

.....

.....

.....

Zadanie 31. (4 pkt)

Które bitwy zostały stoczone w czasie I wojny światowej, a które w czasie II wojny światowej? Wpisz odpowiednie litery w wykropkowane miejsca.

A.	Bitwa pod Stalingradem
B.	Bitwa pod Verdun
C.	Bitwa pod Tannenbergiem
D.	Bitwa o Midway

I wojna światowa: .....

II wojna światowa: .....

Zadanie 32. (1 pkt)

Podkreśl poprawny tytuł poniższej mapy Europy.

- A. Europa w 1914 roku
- B. Europa w 1919 roku
- C. Europa w 1938 roku
- D. Europa w 1950 roku

Zadanie 33. (2 pkt)

Podkreśl nazwiska prezydentów II Rzeczypospolitej od 1922 roku do przewrotu majowego.

- A. Gabriel Narutowicz
- B. Ignacy Mościcki
- C. Władysław Raczkiewicz
- D. Stanisław Wojciechowski

Zadanie 34. (2 pkt)

Na podstawie tabeli i swojej wiedzy wykonaj dwa polecenia.

Granice Polski w 1922 i 1939 roku
(tabela nie uwzględnia granic z Łotwą i Rumunią)

Granica:	Rok 1922	Rok 1939 ^a
Długość granic ogółem	5534	5548
w tym granica lądowa z:		
Niemcami	1912	2638 ^b
ZSRR	1412	1412
Czechosłowacją	984	-
Litwą	507	507
Węgrami	-	277
Wolnym Miastem Gdańsk	121	121

a Stan w dniu 31 sierpnia 1939 r.

b W tym: z Protektoratem Czech i Moraw 88 km, a ze Słowacją 638 km.

Źródło: *Historia Polski w liczbach*, Warszawa 1994, s. 133.

A. Wymień jedno państwo, którego granica lądowa z Polską zmieniła się w roku 1939 w porównaniu z rokiem 1922.

.....

B. Wyjaśnij krótko przyczynę zmiany granicy Polski z państwem wymienionym przez Ciebie w punkcie A.

.....

.....

.....

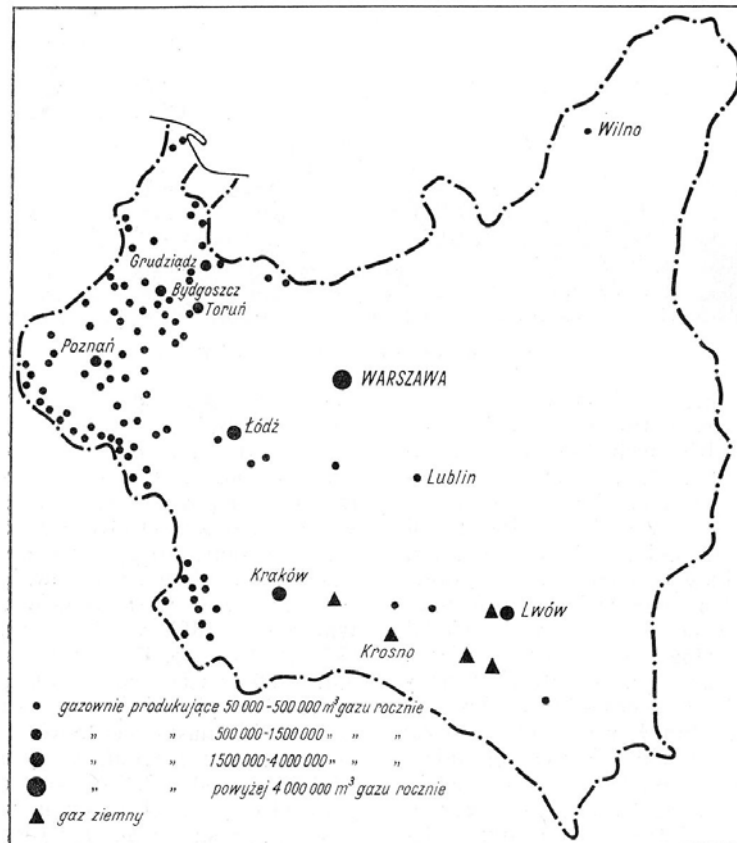
.....

Zadanie 35. (4 pkt)

Polska „A” i Polska „B” to określenie dwóch obszarów II Rzeczypospolitej, różniących się po względem poziomu ekonomicznego. Pokazuje to mapa na stronie 17.

Mapa: Gazownie w Polsce w 1937 roku

Źródło: Encyklopedia historii gospodarczej Polski, Warszawa 1981, t. I, s. 188.

A. Spośród podanych miast wypisz nazwę jednego, które nie znajdowało się w tzw. Polsce „A”: *Poznań, Toruń, Bydgoszcz, Wilno, Łódź.*

.....

B. Pomyśl, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli obok zdania dopisz: **prawda** lub **fałsz**.

A.	Zlikwidowanie różnic między Polską „A” i „B” było jednym z podstawowych celów polityki gospodarczej polskiego rządu pod koniec lat 30. XX wieku.	
B.	Odrodzone w 1918 roku państwo polskie składało się z dzielnic o różnym poziomie rozwoju gospodarczego.	
C.	Polska w listopadzie 1918 roku stanowiła jednolity organizm ekonomiczny, a więc miała jednakowy system handlowy, monetarny i jednolitą sieć komunikacyjną.	

Zadanie 36. (2 pkt)

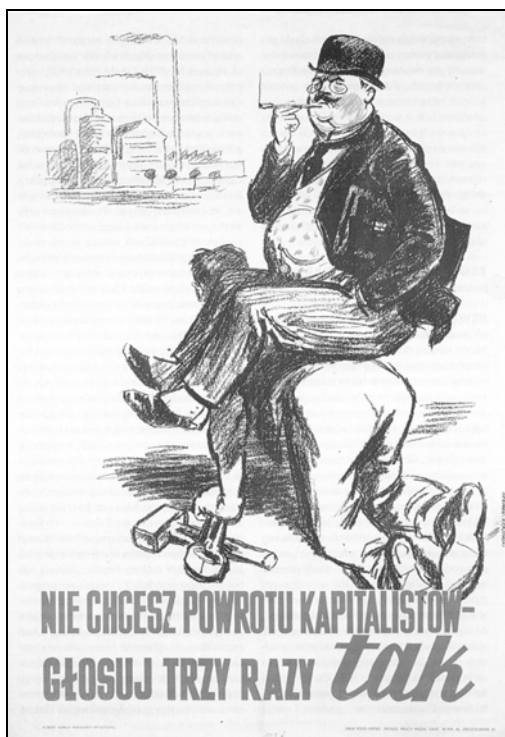
Rozwiń skróty nazw polskich organizacji działających w podziemiu w czasie II wojny światowej.

AK .....

BCh .....

Zadanie 37. (2 pkt)

A. Pomyśl, z jakim wydarzeniem politycznym był związany poniższy plakat propagandowy. Podkreśl dobrą odpowiedź.

Źródło: Zblewski Z., *Leksykon PRL-u*, Kraków 2000, s. 137.

Ten plakat związany był z

- A. wyborami do Sejmu Ustawodawczego w 1947 roku.
- B. wyborami parlamentarnymi w 1989 roku.
- C. referendum ludowym z 1946 roku.
- D. referendum z 1987 roku.

B. Uzasadnienie.

.....

.....

.....

Zadanie 38. (3 pkt)

Spośród podanych obszarów wybierz i podkreśl trzy, które w Polsce po II wojnie światowej nazwane były „Ziemiemi Odzyskanymi”.

- A. Dolny Śląsk
- B. Małopolska
- C. Mazowsze
- D. Pomorze Zachodnie
- E. Śląsk Opolski

Zadanie 39. (4 pkt)

W dziejach Polski po II wojnie światowej miały miejsce bardzo ważne wydarzenia. Miesiące, w których się rozgrywały, stały się ich nazwami. Dopisz do tych „miesięcy” odpowiednie lata.

A.	„wydarzenia marcowe”	
B.	„wydarzenia sierpniowe”	
C.	„wydarzenia październikowe”	
D.	„wydarzenia grudniowe”	

Zadanie 40. (1 pkt)

Proces dekomunizacji Europy Środkowej w 1989 roku przebiegał pokojowo. W jednym jednak kraju doszło do krwawej rewolucji. Podkreśl nazwę tego kraju.

- A. Polska
- B. Czechosłowacja
- C. Niemiecka Republika Demokratyczna
- D. Rumunia

BRUDNOPIS